

ROAG-J visar stort behov av omvårdnad

Tandhygienister från Folk tandvården i Jönköpings län har besökt äldreboenden i länet och gjort munhälsobedömningar enligt ROAG-J. FOTO: JOHAN WERNER

Det standardiserade riskbedömningsinstrumentet ROAG-J visar att behovet av munvård hos de äldre är stort.

Under våren har tandhygienister från Folk tandvården besökt äldreboenden i Jönköpings län och gjort munhälsobedömningar enligt ROAG-J (Revised Oral Assessment Guide – Jönköping). Munhälsobedömningarna visar ett stort behov av hjälp med munvård för äldre.

I snitt hade varje person på äldreboendena fyra avvikelser som behöver åtgärdas. Instrumentet visade att nästan alla behöver hjälp med minst en åtgärd. På något boende var det till och med fem åtgärder per person.

– Jag är förvånad över att behovet av munvård är så stort, berättar tandhygienist Eva Herremo. Vi ser att det framförallt finns behov av hjälp med muntorrhet, tänder, läppar och tandkött. Här kan vårdpersonal som fått utbildning i ROAG-J själva göra stora insatser.

Eva berättar att det tidigare inte har gått att mäta och följa upp munhälsan på boendena. Instrumentet är därför ett värdefullt verktyg för att förbättra munhälsan för de omsorgsberoende.

Sambandet munhälsa och allmän hälsa har på senare år blivit allt tydligare. De äldre har idag fler egna tänder och överlag en bättre munhälsa än tidigare generationer. Fler tänder, kronor, broar och implantat ställer krav på noggrann munhygien. Vid sviktande hälsa, när den omsorgsberoende inte längre klarar av sin egen munvård, behöver personalen ha goda kunskaper om munnen.

Senior Alert och ROAG-J

Kvalitetsregistret Senior Alert har tagits fram för systematisk riskbedömning (trycksår, fall, undernäring) hos den äldre. Arbetet med att integrera ROAG-J som en munhälsomodul i registret gjordes i samband med framtagandet av ett vårdprogram för seniortandvård inom Folk tandvården i Jönköpings län 2010. För Senior Alert har tandhygienisterna

Eva Herremo och Charlott Karlsson tagit fram webbhandledning, instruktionsfilm, vägledning för riskbedömningsinstrumentet och en illustrerad åtgärdslista. Allt inlagt på www.senioralert.se.

– Information finns även på intranätet på Folk tandvårdens äldretandvårdsidor, berättar Eva Herremo.

Framtiden

Med hjälp av ROAG-J kan munhälsoproblem identifieras inom vård- och omsorg med god systematik.

En stor fördel med instrumentet är att ett gemensamt språk skapas för alla berörda. Målet är att vård och omsorg av våra äldre ska präglas av ett förebyggande arbetssätt med tydlig struktur så att resultaten kan återkopplas. Allt för att förbättra munhälsan och hälsan hos äldre och sjuka.

Flera sjukhusavdelningar använder nu instrumentet i sitt dagliga arbete. Det är även standard inom uppsökande verksamhet i länet. Planer finns att införa ROAG-J nationellt inom den landstingsfinansierade tandvårdens uppsökande verksamhet. Det ingår även numera i ett nationellt vårdprogram för strokepatienter.

ANNICA EKBERG
annica.ekberg@lj.se

Fakta:

Syftet med en munhälsobedömning i ROAG-J är att:

- identifiera problem i munhålan
 - tydliggöra individuellt behov av munvårdsåtgärder
 - ge stöd för dokumentation
 - fungera som beslutsunderlag för konsult eller remiss
 - utvärdera insatta åtgärder
- ROAG-J beskriver tillståndet i munnen från friskt till sjukt och vilka åtgärder som vårdenheten själv kan göra och vad som bör remitteras.